

hangulat, mit a vendégek és a mulatságok hoztak magukkal. Estétől-estére feltűnt kicsattanó és ragyogószemű Erzsí néni. Nándor bácsi más és mindig más barátja társaságában s kerek arccal, egyre kövérebben, mint az égre felhágó hold, szivarral a szájában, szűknyakú uniformisban Klein doktor egyik-másik felmentést váró ügyfelével, a hátsószoba rejtekén tárgyalva. Becsületére legyen mondva, rendre kihuzta a szolgálat alól nemcsak a fél város gazdagjait, de baráti kompániáját is, Tischler urat a csont- és ócskavaskereskedőt és ki tudja kiket még, akikre nem is emlékezem. Nándor bácsitól változatlanul érkeztek a levelezőlapok, — az adósságról persze egyikben sem esett szó, — a férfiak az Ezüstkecskében napról-napra találkoztak, de függetlenül ettől, otthon is csak ezt csinálták: „vezérkari tárgyalásokat“ folytattak, izgatottan követték a Höfer-jelentések alapján csapataink hadmozdulatait és helyeselték szüntelen a végetérni nem akaró taktikai sikereknek. Közben szorgalmasan üritgették poharaikat, nyilván a dicsőségre és győzelemre, melyről bizony korántsem tudhatták, hogy hol és kinek a dicsősége és győzelme lesz. A lelkiismeretfurdalás s a megmagyarázhatatlan benső nyugtalanságok és megrendülések pillanatait leszámítva, — boldogok voltak. Boldogok, mert az események ime rajtuk kívül és nélkülük is igen jól alakulnak s az ő szerepük csupán az élvezet, a gyarapodás és a szemlélődés, no meg néha az éljenzés és a taps, főként olyankor, amikor az már nem járt veszéllyel és nem kellett attól tartani, hogy a ház táján egy meggondolatlan szó vagy cselekedet miatt megjelennek a detektívek és a rendőrök. A frontokon már feltűntek a bombát dobó Zeppelinek, lángvetők s egyéb új öldöklő fegyverek. Az agg Ferenc József s a mindennap más egyenruhát öltő Vilmos császár nem vonultak be Párisba, csupán a háboru terebélyesedett és nőtt, végzetesen és gyilkosan, reménytelenül és olthatatlanul...

R E J T E L E M

Írta: ZEMPLÉNI ISTVÁN

*Te rejtelem,
mit úgy hívnak, hogy ember,
sok száz eleri
ülköt; amint a tenger
kagylót zár a mélybe,
husbörtönöd
száz titkot rejt magában
és köszönöd,
ha egyszer, félhomályban,
gyönyört találsz egy kézben,
mely simogat
s te örömdben táncolsz,
ha hivatgat,
s hű kutyaként viháncolsz
egy bálványkép előtt,
majd megunod*

*s játékos félredobva,
csak így tudod,
patkányként csuszva, lopva
tagadni, hogy benőtt
a lány fejed,
hogy álmatlanul alszol;
a két kezed,
mely irgalmatlan sarcol
magának zsebharácsot;
éhségmirigy,
mi irányítja sorsod;
nem vagy irigy,
mert jobb híján egy koncot
fogadsz el s nem kalácsot;
és érezel,
ha állatmódra fáradsz és vérezel,*

ha ember módra lázadsz,
majd megtörök nyakad,
és éldegélsz
vagy legyet hesegetsz
és nézdegélsz
vagy fákat nyesegetsz
mig nagyra nő hasad;
levetkezel,
álommal vár az ágyad,

szeretkezel,
ha páros kedved támad,
mert száz elem
tesz együtt mint egészt
s a szerelem
formálja meg a részt,
te rejtelem,
mit úgy hívnak, hogy ember.

A VILÁG ÉRZÉKENY PONTJAI

Irta: SZALAY ISTVÁN

Valamikor a XVIII. és XIX. században az egész világot a nyugat-európai országok horizontjából nézték. Az egész világot a nyugateurópai országok kisugárzásának tekintették. Nyugateurópában volt a világ történéseinek a gyújtópontja. Nyugateurópában keresztezte egymást minden politikai erővonal. Nyugateurópában döntöttek a világ sorsáról. A világ legnagyobb részei a XX. századra elváltak ettől a központtól. Egykori gyarmatokból önálló birodalmak alakultak s a világpolitika erővonalai ma behálózzák az egész földgömböt. A brit birodalom érdekei súlypontját a XX. században mindinkább tengerentuli dominiumaira helyezi át, s ezek karöltve határozzák meg a birodalom politikáját. Északamerika angolszász gyarmatból önálló világhatalom lett, Délamerika pedig, az egykori spanyol-portugál gyarmat, önálló gazdasági körzetté, amiért a nagyhatalmak versengenek. Maga az egykori Oroszország is gazdasági súlypontját Szibéria és Középázsia felé viszi s még a Távolkeleten is a valamikor kínai művelődéstől áthatott Japán Kína vezetését igényli.

A súlypontok ez eltolódása mellett természetesen még mindig számos szála fut a világpolitikának Európa régi politikai felületén. A történelem legujabb alakulásáig a brit világhatalom volt Európa ura s a szovjetek is igen széles arcvonallal néznek Európa felé, sőt Franciaország és Olaszország még mindig erősebben gyökereznek Európában, mint tengerentuli birtokaikon, (csak legujabban próbálták súlypontjaikat tengeren tulra helyezni) nem is beszélve Németországról, amely napjainkig egyedül Középeurópára volt utalva s ezért itt erősebb szerepre tört, mint a többi nagyhatalmak, akiknek az érdeke mindinkább a tengerentulra vagy Ázsiára irányult. Ennyiben Európa még mindig világpolitikai központ volt, ahol világpolitikai döntések is eshettek. Ma azonban már s különösen a legujabb események következtében, Európa a világpolitikának már nem egyetlen szférája. Új politikai gyújtópontok lobognak szanaszét a föld kerekéségén, különösen azokon a helyeken, ahol az érdekek vonalai összeütköznek. A világ ez érzékeny pontjainak a felsorolása nemcsak az összeütközési pontok leszögezése miatt szükséges, de mert ezeknek az érzékeny pontoknak a felsorolása ma a világpolitika legidősebb kérdéseire utal.

A nyugati szárazföldi háború nemcsak Franciaországot és a nyugati kis államokat állította új helyzet elé, de új helyzet elé állította a közép-